

Talmaciri din Harry Mulisch: "Descoperirea Paradisului"

12 august 2004

Va invit sa gustati un aperitiv alcatuit din sarcasme, cinisme si ironii (unele ar putea fi calificate chiar si ca aforisme, dar las asta la latitudinea dumneavoastra) culese arbitrar din romanul "Descoperirea Paradisului" (titlul in olandeza: " De Ontdekking van Het Hemel") al scriitorului olandez Harry Mulisch (recomand desigur citirea intregului roman pentru a savura tot meniul). Randurile de mai jos sunt fragmente (liber) talmacite din dialogurile si monologurile lui Onno, Max si Quinten, personajele principale - pitoresti si nonconformiste- ale lucrarii.

Despre Creatie: " Paradisul si Iadul au fost create de Dumnezeu in ziua de vineri, 1 Aprilie in anul 4004 I.Ch., la ora zece si un sfert dimineata, imediat dupa aceasta El vazand ca a obtinut un rezultat bun- sau cel putin satisfactor pentru un incepator".

Despre olandezi "Intre acesti negutatori cu comportare cuviincioasa totul este mai degraba putin intens; in parte asta se datoreaza faptului ca au reusit sa nu se implice in Primul Razboi Mondial. Daca si Al Doilea Razboi Mondial ar fi trecut peste ei tot fara sa-i afecteze, olandezii ar fi devenit aceleasi fecioare frustrate care habiteaza vaile elvetiene."

Despre femei vs. barbati: " Femeile au totul- minte, sentiment, vointa- dar barbati sunt singurii care au intuitie. Din cauza aceasta nu exista nici o creatie feminina de importanta, si asta sigur nu pentru ca femeile au fost limitate la spatiul bucatariei, pentru ca si aici cei mai buni bucatari sunt tot barbati. Cu tot regretul suntem nevoiti sa acceptam aceste fapte. Dar totusi ceva deosebit ce nu poate fi creat de barbati pot femeile face, si acest lucru este a da nastere barbatilor".

Despre justitie: "Un judecator are nevoie mai mult decat orice de o mana de fier. Daca nu ai constitutia unui Mesia, nu poti decat sa lupti impotriva raului folosind la randul tau raul. In serviciul binelui esti nevoit in mod necesar si tragic sa imbratisezi raul, dar asta e pretul pe care trebuie sa-l platesti. 'Nimeni nu poate governa inocent', a spus Saint-Just inainte de a fi chiar el ghilotinat".

Despre puterea politica: " Bineinteles ca intreaga societate e saturata ca un burete cu orice forma de putere, intre femeie si barbat, in educatie, in afaceri, asupra animalelor, nicaieri nu e o lipsa de putere- dar ce este puterea politica? Puterea politica e defnita prin faptul ca cineva poate realiza lucruri despre care nu stie nimic; ca acest cineva e intr-o pozitie de unde poate decide soarta unor oameni pe care nu ii cunoaste- decizii de viata si moarte, si foarte frecvent chiar dincolo de moartea sa personala."

Despre oaspeti vs. gazde: " Avea obiceiul de se justifica invocand faptul ca omenirea e impartita in oaspeti si gazde si ca el apartine prin aceasta diviziune naturala primei categorii; in plus este clar mai ieftin sa apartii acestei categorii. "

Despre revolutii: “Cand imposibilul devine ordinar, se pregateste o revolutie”

Despre esuare: “Totul poate in orice moment sa esueze, chiar si esuarea propriu-zisa... luati ca exemplu fenomenul sinuciderii esuate: intentia este de a atrage atentia printr-o tentativa de sinucidere esuata, dar intreprinderea aceasta la randul ei esueaza pentru ca sinuciderea e in mod neasteptat o reusita”.

Despre dictatura si birocratie: “Dictatura e un element natural al birocratiei. Intr-o dictatura fiecare e un birocrat”.

Despre credinta: “ Il informa solemn pe tatal sau ca a ezitat un timp indelungat intre propozitia ‘Nu cred ca Dumnezeu exista’ si propozitia ‘Cred ca Dumnezeu nu exista’ - si ca el, fiind un credincios, a fost convertit la cea de-a doua propozitie”.

Despre exceptional vs. ordinar: “ Tineri ca Quinten sau ca mine au fost intotdeauna exceptionali. Dar am avut nevoie de 25 de ani sa ne dam seama ca nu toti ceilalti sunt exceptionali, si aceasta realizare a venit ca o dezamagire enorma- in timp ce toti cei neexceptionali au crezut intotdeauna ca noi, cei exceptionali, am fi fost in mod constant aroganti asupra calitatilor noastre exceptionale. In realitate, e exact pe dos. Cei exceptionali nu ii dispretuiesc pe ceilalti; dimpotriva, ii supra-apreciaza. Cei neexceptionali sunt cei ce subliniaza in mod constant calitatea exceptionala a celor exceptionali. “

Despre absurd: “Din moment ce totul e in ultima instanta absurd, intreaga viata si intreaga lume, prin conversie doar absurdul are un sens. Puteti intelege asta? Daca totul e absurd, atunci in aceasta absurditate doar absurdul nu e absurd! Adevarat sau nu? Ati auzit vreodata de Camus? El a fost filozoful absurdului, si a murit intr-un absurd accident de masina. Pentru multi asta a fost o confirmare a tezei sale cum ca totul e absurd. Dar pentru filozoful absurdului, o moarte absurda e desigur un sfarsit extrem de rezonabil!”

Despre moarte: “A vorbi despre moarte e o pierdere de vreme. Atat timp cat esti viu nu esti mort, iar cand nu mai esti viu esti mort doar pentru altii.”